

9 Şubat Sigarayı Bırakma Günü

Türkiye Sigara Tüketimi Azalıyor mu?

Halkın sağlığını koruyan Kanunlar uygulanıyor mu?

Türkiye 17 Ocak 2008 tarihinde 4207 sayılı Kanun'a kamuya açık kapalı alanlarda sigara içme yasağını kattıktan ve 19 Temmuz 2009 tarihinden itibaren restoran, lokanta ve kahvehaneler dahil tüm kapalı alanlarda yasağı uygulamaya başladıktan sonra bir çok ödüller aldı.

Sigarayı bırakma gününde son durumu değerlendirmek yararlı olacaktır.

Türkiye başarısını hala sürdürüyor mu ?

Sigara tüketimi azalıyor mu ?

Kanunlar uygulanıyor mu ?

Sigaranın elliye yakın hastalığa neden olduğu, bu öldürücü ürünün tüketiminin azaltılması, içmeyenlerin de korunması gerekliliği evrensel bir gerçektir. Sağlık komisyonu üyesi olarak halk sağlığını korumak görevlerimiz arasındadır. Mecliste halkımızı temsilen bulunduğumuz bu görevde onları korumak için yazılan kanunların doğru uygulanıp uygulanmadığını da gözlemek görevimizdir.

Türkiye'de 2009 yılında 4207 sayılı "Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun" uygulanmaya başladıktan sonra tütün tüketiminde hızlı bir düşüş kaydedilmiştir (1). Bununla birlikte son yıllarda bu düşüşün devam etmediği Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Türkiye Sağlık Araştırması verileri ile ortaya konmuştur (2). TÜİK tarafından 2010 yılında her gün sigara içenlerin sıklığı % 25.4 iken 2014 yılında bu değer % 27.3'e çıkmıştır. 15-24 yaş arası her gün sigara içenler 2010 yılında % 16.4 , 2014 yılında %18.5 dur. TÜİK verileri her yaş grubunda 2010-2014 arası sigara içme yüzdelerinin yükseldiğini ortaya koymaktadır. TAPDK verileri de Türkiye sigara iç piyasa bandrollü satışın 2013 yılında 91,66 milyar adet iken 2014 yılında 94,68 milyar adet olduğunu göstermektedir. **Türkiye'de tütün tüketimi azalmamakta aksine artmaktadır.**

Etkinliği bilimsel olarak ispat edilmiş yöntemler kanunlaşmışken sigara ve tütün ürünü tüketimi neden artar ?

- ✓ Kanunların uygulanması sağlanmazsa tütün tüketimi azalmaz. Kanunu uygulamayan ülkeler kanunu olmayan ülkeler gibidir.
- ✓ Kanunlar ödül almak için değil, uygulamak için yazılır.

Kanunun kamuya açık kapalı alanlarda uygulanmadığının, ihlal edildiğinin kanıtları var mıdır?

EVET ! John Hopkins Üniversitesi Halk Sağlığı bölümünün yönetiminde, 2012 yılında Türkiye’de 12 ilde Kanun’a uyumu araştıran çalışma neticesine göre, kapalı alanların %16,4 ünde sigara içilmekte, % 16,3 ünde küllük bulunmakta, %18,7 sinde izmarit görülmektedir (3). Hastanelerin % 21,3 ünde küllük saptanmıştır. Yine, John Hopkins Üniversitesi tarafından ülkemizde 2013 yılında yapılan başka bir çalışmada nargile kafelerin ancak % 44 ünün kapalı alan yasağına uyum gösterdiği, havada ölçülen partikül miktarının Dünya Sağlık Örgütü standartlarının üzerinde olduğu bulunmuştur (4-5). Aynı üniversitenin yaptığı başka bir çalışma ikram işletmelerinin sahiplerinin %17 sinin, çalışanlarının % 15 inin işletmelerinde çoğu günler sigara içildiğini beyan ettiklerini saptamıştır (6).

Türkiye’de kapalı alan sigara yasaklarına uyum için yeterince dikkat sarf edilmemektedir. Bu nedenle sigara içimi ve tütün tüketimi artarken siyasi iktidar bu gerçeği göz ardı ederek, “başarı masalları” üzerinden prim toplamaktadır.

Biz bu konuda halkımızın bize verdiği yetkiyi tam olarak kullanarak gözlemlerimize devam edeceğiz, bilimsel kanıtlardan yararlanarak oluşturduğumuz önerileri geliştirmeyi, gerekli gördüğümüz uyarıları yapmayı sürdüreceğiz.

Bu vesileyle 9 Şubat Sigarayı Bırakma Gününde bütün sigara içenleri/tütün kullananları bu davranışlarını bırakmaya, kendileri bireysel olarak başaramadıklarında sağlık kuruluşlarından ve sağlık çalışanlarından destek almaya davet ediyor, saygılar sunuyoruz.

Kaynaklar:

- 1)Charles W. Warren, Toker Erguder, Juliette Lee, Veronica Lea, Ann Goding Sauer, Nathan R. Jones, Nazmi Bilir Effect of policy changes on cigarette sales: the case of TurkeyEuropean Journal of Public Health, Vol. 22, No. 5, 712–715
- 2)TÜİK Türkiye Sağlık Araştırması 2014 ,Bireylerin Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı tablosu (http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1095)
- 3)Ana Navas-Acien, Asli Çarkoğlu, Gül Ergör, Mutlu Hayran, Toker Ergüder, Bekir Kaplan,Jolie Susan,Hoda Magid,Jonathan Pollaka, Joanna E Coheng Compliance with smoke-free legislation within public buildings: a cross-sectional study in Turkey Bull World Health Organ 2016;94:92–102
- 4)Secondhand Smoke Exposure in Waterpipe Venues in Turkey-Fact Sheet <http://globaltobaccocontrol.org/resources>
- 5)Moon KA, Magid H, Torrey C, Rule AM, Ferguson J, Susan J, Sun Z, Abubaker S, Levshin V, Çarkoğlu A, Radwan GN, El-Rabbat M, Cohen J, Strickland P, Navas-Acien A, Breyse PN. Secondhand smoke in waterpipe tobacco venues in Istanbul, Moscow, and Cairo. Environ Res. 2015 Oct;142:568-74
- 6)Smoke-free Views of School Principals and Hospitality Venue Owners and Employees in Turkey- Fact Sheet <http://globaltobaccocontrol.org/resources>